

Handläggare
Linda Wikman
Telefon: 08-50836222

Till
Äldrenämnden 11 juni 2013

Remiss - Förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer (Dnr 325-679/2013)

Förvaltningens förslag till beslut

Remissyttrande till kommunstyrelsen

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande
som svar på remissen

Eva Frunk Lind
Förvaltningschef

AnnMarie Ståhl
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har på remiss skickat ut "Förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer. Kommunstyrelsen önskar yttrande från äldrenämnden senast 31 augusti 2013.

Riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer har tagits fram som ett komplement till Stockholms program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer (Dnr 3.1-0532/2011). Det främsta syftet är att vara ett stöd till biståndshandläggarna när de träffar personer som utsätts för, eller utövar våld. Riktlinjerna är könsneutrala och målgruppen är vuxna vilket inkluderar äldre personer inom äldreomsorgen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Stockholms stad antog den 23 april 2012 ett nytt program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012-2014. Programmet har ett helhetsperspektiv och vänder sig till kvinnor som utsatts för våld samt de män som utövar våld.

Ärendet

Föreliggande riktlinjer är utformade i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd, SOSFS 2009:22 och handboken ”Våld” vilka även bör användas som referenslitteratur och uppslagsverk av handläggare. Riktlinjerna är även synkroniserade med övriga riktlinjer inom stadens socialtjänst och även med den så kallade brottsofferparagrafen i socialtjänstlagen (SoL kap 5 §11).

Ett ärende som handlar om våld i nära relationer kan uppstå inom alla verksamhetsområden inom socialtjänsten, så även inom äldreomsorgen.

I riktlinjerna behandlas bland annat:

- Rutiner för att tidigt upptäcka att någon utsätts för våld i en nära relation
- Bemötande av våldsutsatta och våldsutövare
- Handläggningsrutiner med förslag till utredningsmall och bedömningsmetoder
- Insatser för våldsutsatta och våldsutövare
- Intern och extern samverkan

Det är väl belagt att personer med funktionsnedsättningar, äldre personer och personer med missbruksproblematik tillhör grupper som har en högre risk att utsättas för våld än andra. I riktlinjerna framhålls vikten av att det inom varje stadsdelsförvaltning finns tydliga rutiner för hur den interna samverkan bör se ut och organiseras för att den som utsatts för våld ska få bästa möjliga stöd och hjälp.

Våld som utövas av närstående har uppmärksamrats eftersom den innebär en särskild utsatt som kännetecknas av att våldsutövaren är en person som förväntas ha en nära och förtroendefull relation till personen.

I begreppet våld som används i riktlinjerna ingår följande betydelser:

- Fysiskt våld
- Psykiskt våld
- Sexuellt våld
- Materiellt våld
- Ekonomiskt våld
- Försummelse

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen.

Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldre nämndens råd för funktionshinder har tagit del av ärendet den 4 juni 2013.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldre förvaltningen ställer sig bakom förslaget till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer som ger ett bra stöd till handläggarna som träffar våldsutsatta personer. I riktlinjerna framhålls vikten av samverkan mellan olika verksamhetsområden. För äldreomsorgen innebär det att samverkan med handläggare inom andra områden, exempelvis individ- och familjeomsorg, missbruks- och beroendeenhet och enheten för ekonomiskt bistånd, måste göras tydligare med interna rutiner i respektive stadsdel. Detta innebär att ett ärende kan komma att handläggas på mer än en enhet, så kallad samhandläggning, vilket innebär att handläggare från olika enheter gör en bedömning utifrån sina specifika ämnes- och kompetensområden. Bedömningen bör då göras tillsammans med handläggarna och den våldsutsatte personen. För att säkerställa att sekretessreglerna efterlevs behöver varje verksamhetsområde vid behov inhämta samtycke från den enskilde om uppgifter behöver lämnas ut.

Risken att bli utsatt för någon typ av våld ökar med stigande ålder och med tilltagande funktionsnedsättning. Äldre personer utsätts för samtliga typer av våld även om det finns väldigt lite forskning inom området.

För äldre personer är det ofta väldigt svårt att berätta om att de utsätts för våld, orsaken kan vara starka skam- och skuld känslor, kognitiv nedsättning eller att personen som blir utsatt för våld står i beroendeställning till våldsutövaren. Det kan också vara svårt att upptäcka att en äldre person utsätts för våld då det inte är ovanligt att äldre personer ramlar och skadar sig i hemmet och det kan också vara svårt att upptäcka exempelvis psykiskt, sexuellt eller ekonomiskt våld.

Utöver riktlinjerna behöver också det förebyggande arbetet utvecklas, exempelvis genom att ge ökat stöd åt anhöriga som vårdar närstående i hemmet och genom att försöka undvika att skapa slutna system.

Äldreförvaltningen anser att riktlinjerna ger ett ökat stöd i handläggarnas arbete med att arbeta med ärenden som rör våld i nära relationer och riktlinjerna ger ett bra stöd för ökad samverkan mellan olika verksamhetsområden.